

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 7/6/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 367/61973

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από έντονα καιρικά φαινόμενα στον Δήμο Σουφλίου της Π.Ε. Έβρου»

ΣΧΕΤ: **1. Η ΠΑΒ 863/27-4-2018**
2. Η ΠΑΒ 864/27-4-2018

Απαντώντας στις παραπάνω Αναφορές, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Μ. Τζελέπης** και **Α. Δημοσχάκης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο ΕΛ.Γ.Α. αποζημιώνει τις ζημιές που προξενούνται στις συστηματικές καλλιέργειες (ζημιές σε καλλιέργειες που έχουν σπαρθεί, αλλά και με την εμφάνιση των φυτών στα καλλιεργημένα αγροτεμάχια) εξαιτίας των καλυπτόμενων ζημιογόνων ασφαλιστικά αιτιών, τα οποία και αναφέρονται στον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, καλύπτονται ασφαλιστικά και αποζημιώνονται μόνον οι άμεσες ζημιές που προξενούνται στη φυτική παραγωγή των καλλιεργειών που αποδεδειγμένα προκαλούνται από τα καλυπτόμενα ζημιογόνα ασφαλιστικά αίτια.

Κατόπιν τούτων, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Αλεξανδρούπολης, ζημιές σε καλλιέργειες από έντονες βροχοπτώσεις-πλημμύρες σημειώθηκαν τον Μάρτιο του 2018 στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Έβρου (Δήμοι Ορεστιάδας, Διδυμότειχου, Σουφλίου, Αλεξανδρούπολης):

- σε καλλιέργειες χειμερινών σιτηρών, σπαραγγιών, σκόρδων, χειμερινών κηπευτικών κ.λπ., για τις οποίες ζημιές διενεργήθηκαν επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβλήθηκαν δηλώσεις. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων βρίσκεται σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενημέρους παραγωγούς.
- σε φυτικό κεφάλαιο (μηδικές), σε πάγιο κεφάλαιο (ποιμνιοστάσιο και θερμοκήπιο) και σε αποθηκευμένα προϊόντα (ζωοτροφές), για τις οποίες ζημιές το έργο των καταγραφών ολοκληρώθηκε για το πάγιο κεφάλαιο και τα αποθηκευμένα προϊόντα και σύντομα ολοκληρώνεται και για το φυτικό

κεφάλαιο σύμφωνα με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων. Έπειτα, οι ζημιές του φυτικού και του παγίου κεφαλαίου, καθώς και των αποθηκευμένων προϊόντων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούν ο Κανονισμός Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων και οι Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και δασοκομίας, θα ενταχθούν σε πρόγραμμα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, το οποίο θα υποβληθεί προς έγκριση στην Ε.Ε. Οι αντίστοιχες ενισχύσεις θα καταβληθούν στους δικαιούχους παραγωγούς μετά την έγκριση του προγράμματος και της δαπάνης από το Υπουργείο Οικονομικών και, οπωσδήποτε, μετά την επιβεβαίωση αποκατάστασης- αντικατάστασης των ζημιών.

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις πλημμύρες που σημειώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2014 και τον Φεβρουάριο του 2015 σε φυτικό κεφάλαιο διαφόρων καλλιεργειών στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Έβρου, σημειώνεται ότι εντάχθηκαν σε πρόγραμμα ΚΟΕ για την αντιστάθμιση των ζημιών από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2/9/2014 - 6/4/2015 και, στη συνέχεια, εκδόθηκε η με αριθμ. 469/138474/22-12-2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Ανάθεση στον ΕΛ.Γ.Α. της υλοποίησης του προγράμματος κρατικών οικονομικών ενισχύσεων: Μέτρα υπέρ των παραγωγών της χώρας που οι γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις ζημιώθηκαν από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2 Σεπτεμβρίου 2014 έως 6 Απριλίου 2015» (Β' 4639/22-12-2017) του προγράμματος μετά την έγκρισή του από την Ε.Ε. και τα συναρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Οικονομικών).

Μετά την έκδοση σε ΦΕΚ του προγράμματος, ο ΕΛ.Γ.Α. κάλεσε με Ανακοίνωσή του τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν αιτήσεις χορήγησης ενίσχυσης, από την Τετάρτη 31 Ιανουαρίου του 2018 έως και την Πέμπτη 1 Μαρτίου του 2018, για το σύνολο των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων που ζημιώθηκαν από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο 2 Σεπτεμβρίου του 2014 έως 6 Απριλίου του 2015. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι διαδικασίες καταβολής των ενισχύσεων ορίζονται στις διατάξεις του Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (αριθμ. 619/146296/29-12-2016 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών - Β' 4562/30-12-2016) και στην προαναφερθείσα αριθμ. 469/138474/22-12-2017 ΚΥΑ του προγράμματος.

Μετά τη λήξη υποβολής των τελικών αιτήσεων των παραγωγών, ακολούθησε η διαδικασία του διοικητικού ελέγχου, η οποία και ολοκληρώθηκε. Επίσης, έχουν ήδη ολοκληρωθεί και οι εξατομικεύσεις των ζημιών. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα στους δικαιούχους παραγωγούς. Η κοινοποίησή τους αναμένεται σύντομα.

Σημειώνεται ότι οι ενισχύσεις των προγραμμάτων ΠΣΕΑ αποτελούν κρατικές ενισχύσεις που προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό και καταβάλλονται με σκοπό τη διατήρησή της αγροτικής δραστηριότητας. Για τον λόγο αυτόν αφορούν βεβαιωμένες δαπάνες. Δηλαδή, πρώτα γίνεται η αποκατάσταση των ζημιών από τους παραγωγούς, στη συνέχεια βεβαιώνεται από τους αρμόδιους γεωτεχνικούς η πραγματοποίηση των εργασιών και ακολούθως καταβάλλονται οι αντίστοιχες ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να δοθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα καταβολής των ενισχύσεων, διότι αυτό εξαρτάται και από τον χρόνο αποκατάστασης των ζημιών από τους παραγωγούς.

Όσον αφορά στο θέμα της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς, πρέπει να επισημανθεί ότι τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. προέρχονται από τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται έπειτα από την υποβολή των Δηλώσεων Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) εκ μέρους των παραγωγών κάθε χρόνο. Βάσει αυτών ο ΕΛ.Γ.Α. προχωρά στην καταβολή των αποζημιώσεων.

Σε περίπτωση που τα ταμειακά διαθέσιμα του ΕΛ.Γ.Α. άρχιζαν να μειώνονται (όπως αποδεδειγμένα θα συνέβαινε από το μέτρο του συμψηφισμού, αφού, στην ουσία, θα πλήρωναν με συμψηφισμούς εισφορών μόνο όσοι είχαν ζημιές), θα δημιουργείτο πρόβλημα στην καταβολή των αποζημιώσεων, το οποίο σίγουρα δεν θα έβρισκε σύμφωνη τη συντριπτική πλειοψηφία των παραγωγών, οι οποίοι εγκαίρως και εμπρόθεσμα έχουν εκπληρώσει τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις προς τον ΕΛ.Γ.Α.

Επιπρόσθετα, ο ΕΛ.Γ.Α., ως οργανισμός κοινής ωφέλειας που προασπίζεται την ισονομία και τη δικαιοσύνη, παρέχει υπηρεσίες του εθνικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, με στόχο την ελάττωση της αβεβαιότητας, αφού ο ασφαλισμένος παραγωγός διατηρεί το επίπεδο των εσόδων του από την καλλιέργεια σταθερό.

Επομένως, η ειδική ασφαλιστική εισφορά αποσκοπεί στον καταμερισμό των δαπανών ασφάλισης ορισμένων κινδύνων μεταξύ των παραγωγών και εξυπηρετεί αντικειμενικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Πλέον των ανωτέρω, σημειώνεται ότι οι ζημιές που προξενούνται στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων (θεομηνίες, ακραίες δυσμενείς συνθήκες και ασθένειες) εντάσσονται σε προγράμματα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η καταβολή των Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων σκοπό έχει τη συνέχιση της αγροτικής δραστηριότητας των παραγωγών στις γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις που υπέστησαν ζημιές, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτόν την απώλεια του γεωργικού τους εισοδήματος για το επόμενο χρονικό διάστημα μετά τη ζημιά, έτσι ώστε το γεωργικό τους κεφάλαιο (φυτικό, πάγιο κ.λπ.) να επανέλθει σε παραγωγική δραστηριότητα.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στο πάγιο κεφάλαιο, σημειώνεται ότι ενισχύονται οι ζημιές που προξενούνται σε αυτό από θεομηνίες κ.λπ. και αφορούν θερμοκήπια και θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις, γεωργικές αποθήκες, γεωργικά υπόστεγα, αρδευτικά συστήματα, υποστυλώσεις κ.λπ. Ωστόσο, εξαιρούνται των ενισχύσεων οι ζημιές που προξενούνται σε αντλίες, γεωτρήσεις κ.λπ., καθώς και των αντίστοιχων υποδομών. Επιπλέον, και σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από την Ε.Ε. Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων, δεν καταβάλλονται Κρατικές Οικονομικές Ενισχύσεις για τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για τυποποίηση, μεταποίηση και μεταφορά γεωργικών προϊόντων, π.χ. οινοποιία, ελαιουργία, βαρέλια κ.λπ.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Αλεξανδρούπολης, δεν διαπιστώθηκαν ζημιές από την πλημμύρα του Φεβρουαρίου του 2015 σε σταυλικές εγκαταστάσεις στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Σουφλίου. Ζημιές παρατηρήθηκαν σε μεταποιητική μονάδα και σε αντλιοστάσια της περιοχής, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, δεν ενισχύονται από τα προγράμματα ΚΟΕ, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων και τις Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη γεωργία και δασοκομία.

Πρέπει να τονιστεί ότι ο ΕΛ.Γ.Α. δεν δύναται να τροποποιήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης των ενισχύσεων που αποτελούν μέρος της Ενωσιακής νομοθεσίας για την τήρηση της οποίας ελέγχεται επ'απειλή σοβαρών κυρώσεων.

Όσον αφορά στο μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς, το οποίο ονομάζεται απαλλαγή, επισημαίνεται ότι με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α'160), καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς.

Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς, το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο, ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του, τόσο πριν από τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –με κατάλληλους ψεκασμούς- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για τον λόγο αυτόν πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Σχετικά με τη χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στην ειδική ενίσχυση βάμβακος, σημειώνεται ότι στην αριθμ. 1178/27361/10.03.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της ειδική καλλιεργητικής ενίσχυσης για το βαμβάκι σε εκτέλεση του Κανονισμού (Ε.Ε.) 1307/2013 του Συμβουλίου» (Β' 430/24-3-2015), όπως τροποποιημένη ισχύει, προβλέπεται ότι, εφόσον οι αρμόδιες υπηρεσίες επιβεβαιώσουν επίσημα την επικράτηση ειδικών καιρικών συνθηκών και ζημιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγής του συσπόρου βάμβακος σε επίπεδα κατώτερα από την προσδιορισθείσα ελάχιστη στρεμματική απόδοση, ο ΟΠΕΚΕΠΕ λαμβάνει υπόψη του τα ανωτέρω, ώστε να αποδοθεί όπως πρέπει η συνδεδεμένη ενίσχυση στους παραγωγούς βάμβακος που υπέστησαν τη ζημία.

Σχετικά με τη συνδεδεμένη ενίσχυση για τα σπαράγγια, σημειώνεται ότι στην αριθμ. 1533/56374/21.5.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του βαμβακιού σε εκτέλεση του άρθρου 52 του Καν (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β' 943/26-5-2015), όπως τροποποιημένη ισχύει, προβλέπεται ότι «στην περίπτωση που υπάρχουν διαπιστωμένες εξατομικευμένες ζημιές ανά δικαιούχο από τον Ελληνικό Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων δύναται οι ποσότητες αυτές να προσμετρούνται στην συνολική επιλέξιμη ποσότητα. Ο ΕΛ.Γ.Α. υποχρεούται στην αποστολή σχετικού ηλεκτρονικού αρχείου με τα αποτελέσματα εκτιμήσεων ζημιών στον ΟΠΕΚΕΠΕ το αργότερο ως το τέλος Φεβρουαρίου του έτους που έπεται της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης».

Για τις συνδεδεμένες ενισχύσεις των σπόρων σποράς, των φασολιών (όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση), των πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών σανοδοτικών ψυχανθών (π.χ. μηδική) και των ζαχαροτεύτλων δεν προβλέπεται –σύμφωνα με το αντίστοιχο ισχύον θεσμικό πλαίσιο- ως όρος επιλεξιμότητας για τη χορήγηση της ενίσχυσης η κάλυψη ελάχιστης στρεμματικής απόδοσης.

Ειδικότερα για τα ζαχαρότευτλα, σύμφωνα με την αριθμ. 1174/27330/9-3-2015 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα των ζαχαροτεύτλων σε εκτέλεση του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Συμβουλίου» (Β'430/24-3-2015), όπως τροποποιημένη ισχύει, ένας από τους όρους επιλεξιμότητας είναι η παράδοση του προϊόντος στην ΕΒΖ. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει παραδοθείσα ποσότητα από τον παραγωγό, δεν χορηγείται η συνδεδεμένη ενίσχυση.

Ωστόσο, οι γεωργοί που δεν παρέδωσαν το προϊόν στη ζαχαροβιομηχανία για λόγους ανωτέρας βίας, όπως αυτοί επιβεβαιώνονται από τους αρμόδιους φορείς, είναι δικαιούχοι της εν λόγω ενίσχυσης, εφόσον βέβαια πληρούν και τους λοιπούς όρους επιλεξιμότητας.

Πληροφορικά αναφέρεται ότι για τις παραπάνω ενισχύσεις έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές για το έτος αιτήσεων 2017 και, όπου προβλέπεται, έχουν ληφθεί ήδη υπόψη τα πορίσματα του ΕΛ.Γ.Α. Στις επόμενες πληρωμές που θα πραγματοποιηθούν έως την καταληκτική προθεσμία πληρωμής, ήτοι 30^η Ιουνίου του 2018, θα ληφθούν υπόψη τυχόν νέα ή συμπληρωματικά πορίσματα του ΕΛ.Γ.Α.

Όσον αφορά στην αποκατάσταση ζημιών από πλημμύρες σε συλλογικά εγχειοβελτιωτικά έργα, σημειώνεται ότι η Διοίκηση, Λειτουργία και Συντήρηση (Δ.Λ.Σ.) των συλλογικών εγχειοβελτιωτικών έργων που κατασκευάζει το Κράτος και έχουν μεταβιβαστεί στους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.), αποτελεί αρμοδιότητα και αντικείμενο των Ο.Ε.Β. και διενεργούνται με την καταβολή εισφορών από τους ωφελουμένους των έργων ανταποδοτικά, κατά το αναλογούν. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν προβλέπεται να καλύπτει πάγιες δαπάνες Διοίκησης, Λειτουργίας και Συντήρησης (Δ.Λ.Σ.) των συλλογικών εγχειοβελτιωτικών έργων, με εξαίρεση μικρό ποσοστό κατά την περίοδο ανάπτυξης των έργων.

Το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να συμβάλει στην αποκατάσταση ζημιών από πλημμύρες στα συλλογικά εγχειοβελτιωτικά έργα αρμοδιότητας των Ο.Ε.Β., μετά από τεκμηριωμένη και κοστολογημένη εισήγηση και τεχνική έκθεση της εποπτεύουσας υπηρεσίας αυτών. Τα εν λόγω αιτήματα συγκεντρώνονται και συνεξετάζονται στο πλαίσιο των εκάστοτε (κατ' έτος) διατιθέμενων πιστώσεων. Σύμφωνα με τα παραπάνω, αναμένονται σχετικά αιτήματα από την Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Έβρου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομικών - Γρ. κ. Υπουργού
2. Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Γρ. κ. Υπουργού
3. Υπ. Υποδομών και Μεταφορών - Γρ. κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Μ. Τζελέπη
5. Βουλευτή κ. Α. Δημοσχάκη